

Sprawa C-569/07

HSBC Holdings plc

i

Vidacos Nominees Ltd

przeciwko

The Commissioners of Her Majesty's Revenue & Customs

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez

Special Commissioners of Income Tax, London)

Podatki pośrednie – Gromadzenie kapitału – Pobieranie podatku w wysokości 1,5% od przeniesienia lub emisji akcji w ramach systemu rozliczeniowego („clearance service”)

Streszczenie wyroku

Postanowienia podatkowe – Harmonizacja ustawodawstw – Podatki pośrednie od gromadzenia kapitału

(dyrektywa Rady 69/335, art. 11 lit. a))

Artykuł 11 lit. a) dyrektywy 69/335 dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, w brzmieniu zmienionym dyrektywą 85/303, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on pobieraniu podatku w związku z emisją akcji w ramach systemu rozliczeniowego.

W istocie dopuszczenie pobierania podatku lub opłaty od pierwotnego nabycia papieru wartościowego nowej emisji w rzeczywistości doprowadziłoby do opodatkowania samej emisji tego papieru wartościowego jako integralnej części ogólnej czynności, z punktu widzenia gromadzenia kapitału.

Wspomniane nabycie pierwotne nie może być uważane za „przeniesienie” w rozumieniu art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 69/335, gdy pozbawiałoby skuteczności art. 11 lit. a), jakie owe dwa postanowienia wprowadzają pomiędzy terminem „emisja” a terminem „przeniesienie”. W konsekwencji takiej wykadni opodatkowana, lub obciążona opłatą, mogłaby zostać bowiem emisja, która choć nierozzerwalnie związana z nabywaniem nowych papierów wartościowych, nie może zgodnie z art. 11 lit. a) podlegać żadnemu podatkowi ani żadnej opłacie, poza podatkiem kapitałowym. Co więcej, nie można uważać, że podatek taki znajduje zastosowanie w rzeczywistości do przyszłych czynności przeniesienia, skoro w przypadku tych przyszłych czynności – mających zresztą charakter hipotetyczny – nie można określić ani podstawy opodatkowania ani podatnika.

Zatem o ile omawiany podatek jest pobierany od papierów wartościowych nowej emisji w przypadku podwyższenia kapitału, stanowi on opodatkowanie w rozumieniu art. 11 lit. a) wspomnianej dyrektywy, którego wprowadzanie jest zabronione przez ten przepis.

(por. pkt 32, 34–38; sentencja)

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 1 października 2009 r. (*)

Podatki pośrednie – Gromadzenie kapitału – Pobieranie podatku w wysokości 1,5% od przeniesienia lub emisji akcji w ramach systemu rozliczeniowego („clearance service”)

W sprawie C-569/07

mając za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Special Commissioners of Income Tax, London (Zjednoczone Królestwo) postanowieniem z dnia 19 grudnia 2007 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 24 grudnia 2007 r., w postępowaniu:

HSBC Holdings plc,

Vidacos Nominees Ltd

przeciwko

The Commissioners of Her Majesty’s Revenue & Customs,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, J.C. Bonichot, K. Schiemann, J. Makarczyk (sprawozdawca) i L. Bay Larsen, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Mengozzi,

sekretarz: K. Sztranc-Szawiczek, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 15 stycznia 2009 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu HSBC Holdings plc przez R. Norton, solicitor, a także przez I. Glicka, QC i D. Jowella, barrister,

– w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez M. Hall oraz I. Rao oraz R. Thomasa, działających w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez R. Lyala oraz M. Afonso, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 18 marca 2009 r.,
wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy interpretacji art. 10 i 11 dyrektywy Rady 69/335/EWG z dnia 17 lipca 1969 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału (Dz.U. L 249, s. 25), w brzmieniu zmienionym dyrektywą Rady 85/303/EWG z dnia 10 czerwca 1985 r. (Dz.U. L 156, s. 23) (zwaną dalej „dyrektywą”), a także art. 43 WE, 49 WE i 56 WE lub, ewentualnie wszystkich innych przepisów prawa wspólnotowego.

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy HSBC Holdings plc (zwaną dalej „HSBC”) i Vidacos Nominees Ltd, z jednej strony, a Commissioners of Her Majesty’s Revenue & Customs (brytyjskim organem podatkowym), z drugiej, w przedmiocie poboru podatku zwanego „stamp duty reserve tax” (zwanego dalej „SDRT”) na podstawie art. 96 Finance Act 1986 (ustawy finansowej z 1986 r., zwaną dalej „FA 1986”).

Ramy prawne

Prawo wspólnotowe

3 Zgodnie z brzmieniem motywów pierwszego i szóstego dyrektywy:

„celem tego traktatu jest stworzenie unii gospodarczej o cechach podobnych do cech rynku krajowego, a jednym z istotnych warunków do osiągnięcia tego celu jest wspieranie swobodnego przepływu kapitału;

[...]

koncepcja wspólnego rynku, którego cechy są cechami rynku krajowego zakłada, że podatek od gromadzenia kapitału w ramach wspólnego rynku przez spółkę lub przedsiębiorstwo może być naliczany tylko jednorazowo oraz że wysokość tego podatku powinna być identyczna we wszystkich państwach członkowskich, tak aby nie powodowała utrudnień w przepływie kapitału”.

4 Artykuł 4 dyrektywy zawiera wykaz operacji, które mogą być przedmiotem opodatkowania podatkiem kapitałowym, wśród których wymienione zostały między innymi: utworzenie spółki kapitałowej oraz podwyższenie jej kapitału poprzez wniesienie wkładów jakiegokolwiek rodzaju.

5 Artykuł 10 dyrektywy zabrania pobierania jakichkolwiek podatków poza podatkiem kapitałowym od operacji, o których mowa w jej art. 4.

6 Zgodnie z art. 11 dyrektywy:

„Państwa członkowskie nie pobierają żadnego podatku od:

a) tworzenia, emisji, dopuszczenia do notowania na giełdzie, wprowadzenia na rynek lub obrotu akcjami, obligacjami lub innymi papierami wartościowymi tego samego rodzaju, a także świadectwami udziałowymi, bez względu na osobę remitenta;

b) pożyczek, szczególnie z obligacjami państwowymi, zaciąganych poprzez emisję obligacji lub innych zbywalnych papierów wartościowych, bez względu na osobę emitenta, lub jakichkolwiek związanych z tym formalności, ani od tworzenia, emisji, dopuszczenia do notowania na giełdzie,

wprowadzenia na rynek lub obrotu tymi obligacjami lub innymi zbywalnymi papierami wartościovymi”.

7 Jednakże na mocy art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy państwa członkowskie mogą, na zasadzie odstąpienia od art. 10 i 11, pobierać „podatki od przeniesienia papierów wartościowych, o stawce zryczałtowanej bądź nie”.

8 Zgodnie z art. 7 ust. 1 dyrektywy państwa członkowskie muszą zwolnić od podatku kapitałowego operacje, które w dniu 1 lipca 1984 r. podlegały zwolnieniu lub które były opodatkowane według stawki nieprzekraczającej 0,50%. Jeżeli chodzi o inne operacje, od których na mocy dyrektywy może być pobierany podatek kapitałowy, to mogą być one albo zwolnione, albo opodatkowane jednolitym podatkiem o stawce nieprzekraczającej 1%.

Prawo krajowe

9 Na podstawie art. 87 ust. 1 FA 1986 każda odpłatna czynność przeniesienia akcji lub papierów wartościowych podlegająca opodatkowaniu objęta jest SDRT o stawce wynoszącej 0,5% od wartości tych papierów wartościowych lub od ceny zbycia. SDRT nie podlega zapłacie, w przypadku gdy przeniesienie akcji stwierdzone jest za pomocą odpowiednio otemplowanego formularza przeniesienia papierów wartościowych, zgodnie z art. 92 FA 1986.

10 Artykuł 87 ust. 1 FA 1986 znajduje zastosowanie wyłącznie do przeniesienia „papierów wartościowych podlegających opodatkowaniu”. To ostatnie pojęcie zdefiniowane jest w art. 99 omawianej ustawy i obejmuje akcje wyemitowane przez spółki z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie lub akcje wyemitowane przez spółki zagraniczne, o ile akcje te są wpisane do rejestru w Zjednoczonym Królestwie lub „połączzone” z akcjami wyemitowanymi przez spółki z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie, a także określone inne prawa do takich akcji lub z nich wynikające. Artykuł 86 ust. 4 FA 1986 stanowi, że podatek podlega zapłacie niezależnie od miejsca transakcji i miejsca siedziby lub zamieszkania stron.

11 Artykuł 96 ust. 1 i 2 FA 1986 stanowi:

„1. Z zastrzeżeniem [...] art. 97 i 97A SDRT podlega zapłacie zgodnie z przepisami niniejszego artykułu, w przypadku gdy:

a) osoba A, która prowadzi działalność gospodarczą polegającą, chociażby częściowo, na świadczeniu usług rozliczeniowych dla celów nabywania i sprzedaży papierów wartościowych podlegających opodatkowaniu zawiera umowę o świadczenie takich usług rozliczeniowych na rzecz innej osoby, oraz

b) na podstawie tej umowy papiery wartościowe podlegające opodatkowaniu są przenoszone lub emitowane na rzecz A lub na rzecz osoby, która prowadzi działalność gospodarczą polegającą, chociażby częściowo, na przyjmowaniu papierów wartościowych w charakterze powiernika A.

2. [...] podatek pobierany jest na podstawie przepisów niniejszego artykułu w stawce wynoszącej 1,5% od:

a) ceny emisyjnej – w przypadku emisji papierów wartościowych;

b) kwoty lub wartości wynagrodzenia – w przypadku przenoszenia papierów wartościowych za wynagrodzeniem pieniężnym lub majątkowym wartości pieniężnej;

c) warto?ci papierów warto?ciowych – w pozosta?ych przypadkach”.

12 Poj?cie us?ug rozliczeniowych nie zosta?o zdefiniowane w ustawie. Zgodnie z podr?cznikiem organów podatkowych dotycz?ym op?at skarbowych poj?cie to nale?y rozumie? w sposób nast?puj?cy:

„14.10. Zwykle us?ugi rozliczeniowe oznaczaj? system przechowywania papierów warto?ciowych i rozliczania transakcji za pomoc? wpisów w ksi?gach. Papiery warto?ciowe mog? by? przechowywane w systemie przez czas nieoznaczony, niezale?nie od zmian w?asno?ciowych; mog? by? one przechowywane b?d? to przez spó?k? prowadz?c? system rozliczeniowy, b?d? przez jej powiernika i s? przedmiotem obrotu bez u?ycia dokumentów stwierdzaj?cych przeniesienie w?asno?ci.

14.11. Us?ugi rozliczeniowe s? powszechne w krajach Europy kontynentalnej. Akcje cz?sto s? wydawane na okaziciela i metoda ta zapewnia ich fizyczne bezpiecze?stwo (gdy? certyfikaty na okaziciela przechowywane s? w sejfie), jednocze?nie u?atwiaj?c obrót nimi i rozliczanie transakcji.

14.12. SDRT nie jest pobierany od umów o przeniesienie papierów warto?ciowych w ramach systemu rozliczeniowego”.

13 Po uiszczeniu podatku art. 90 ust. 5 FA 1986 zwalnia czynno?ci przenoszenia papierów warto?ciowych w ramach systemu rozliczeniowego z podatku podlegaj?cego zasadniczo zap?acie na podstawie art. 87.

14 Artyku? 97A FA 1986 stanowi, ?e podmiot prowadz?cy system rozliczeniowy mo?e, za zgod? organów podatkowych, wybra? opodatkowanie SDRT i op?at? skarbow? na zasadach okre?lonych w tym artykule. Wybór dokonany na podstawie art. 97A FA 1986 staje si? skuteczny w dniu, w którym podmiot prowadz?cy system rozliczeniowy zostaje powiadomiony o wyra?eniu zgody przez organy podatkowe. Po dokonaniu powy?szego wyboru op?ata skarbow? oraz SDRT podlegaj? zap?acie w zwi?zku z us?ugami rozliczeniowymi, których dotyczy? wybór (na przykad od przeniesienia lub emisji papierów warto?ciowych zgodnie z art. 96 ust. 1 FA 1986), tak jak podlega?yby zap?acie niezale?nie od art. 96 FA 1986. W konsekwencji w razie dokonania i zatwierdzenia takiego wyboru transakcje w ramach systemu rozliczeniowego s? opodatkowane wed?ug zwyk?ej stawki wynosz?cej 0,5%, a przyj?cie okre?lonych akcji do systemu rozliczeniowego nie podlega opodatkowaniu.

15 Artyku? 97 ust. 4 FA 1986 zwalnia z opodatkowania na mocy art. 96 FA 1986 emisj? akcji dokonywan? w zamian za inne akcje przechowywane w ramach „systemu us?ug rozliczeniowych”, w przypadku gdy emitent kontroluje t? drug? spó?k? lub uzyska nad ni? kontrol? w wyniku oferty, w ramach której nast?puje zamiana. Na podstawie art. 97 ust. 6 FA 1986 powy?sza zasada znajduje zastosowanie tylko wtedy, gdy owe inne akcje s? papierami warto?ciowymi podlegaj?cymi opodatkowaniu.

Post?powanie przed s?dem krajowym i pytanie prejudycjalne

16 Z postanowienia odsy?aj?cego wynika, ?e w dniu 7 czerwca 2000 r. HSBC, spó?ka utworzona i b?d?ca rezydentem dla celów podatkowych w Zjednoczonym Królestwie og?osi?a publicznej ofert? nabycia wszystkich akcji Crédit commercial de France (zwanej dalej „CCF”), spó?ki akcyjnej utworzonej i b?d?cej rezydentem dla celów podatkowych we Francji, notowanych na gie?dzie w Pary?u.

17 Oferta zosta?a sformu?owana jako dotycz?ca nabycia akcji CCF za gotówk?, lecz

zawierała również możliwość wymiany akcji obu spółek według proporcji trzynastu akcji HSBC za jedną akcję CCF. W celu uatrakcyjnienia tej ostatniej możliwości dla akcjonariuszy CCF mieszkających lub mających siedzibę we Francji HSBC uzyskała dopuszczenie do obrotu na giełdzie w Paryżu. W konsekwencji tego dopuszczenia HSBC musiała otworzyć dla siebie rachunek w Société interprofessionnelle pour la compensation des valeurs mobilières (Sicovam), to znaczy we francuskim systemie rozliczeniowym, który w okresie istotnym dla sprawy przed sądem krajowym był monopolistą w zakresie akcji będących przedmiotem obrotu na giełdzie w Paryżu. W związku z powyższym istniały trzy możliwości uzyskania akcji HSBC w zamian za akcje CCF:

- za pośrednictwem Sicovam, francuskiego systemu rozliczeniowego dla akcji będących przedmiotem obrotu na giełdzie w Paryżu;
- za pośrednictwem CREST, brytyjskiego systemu rozliczeniowego dla transakcji dotyczących akcji zdematerializowanych;
- przez wpis do księgi akcjonariuszy HSBC połączony z wydaniem certyfikatu.

18 HSBC zgodziła się na opłacenie całego SDRT należnego z tytułu akcji będących przedmiotem obrotu za pośrednictwem Sicovam. W innym wypadku oferta byłaby niekorzystna finansowo, a zatem niezbyt interesująca dla wielu francuskich akcjonariuszy.

19 Akcje HSBC wyemitowane jako wynagrodzenie za akcje CCF były „papierami wartościowymi podlegającymi opodatkowaniu” w rozumieniu art. 99 ust. 3 FA 1986. W czasie ich emisji na rzecz podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe, czyli w sprawie przed sądem krajowym, Vidacos Nominees Ltd, będąca spółką powierniczą Sicovam na Zjednoczone Królestwo, SDRT podlegała zapłacie, zgodnie z art. 96 ust. 1 i 2 FA 1986, według stawki 1,5% ceny lub wartości tych akcji. Natomiast w przypadku pozostałych dwóch opcji nie było obowiązku zapłaty opłaty skarbowej ani SDRT. Dopiero w razie każdego późniejszego przeniesienia akcji podatki te zostałyby pobrane według stawki 0,5%.

20 Z postanowienia odsyłającego wynika, że akcjonariusze CCF zdecydowali się na otrzymanie 255 607 131 akcji HSBC za pośrednictwem Sicovam. Z tego około 105 milionów akcji, czyli 41%, zostało wycofanych z Sicovam i w ciągu dwóch tygodni było sprzedawanych na giełdzie w Londynie. Późniejsze transakcje tymi akcjami w ramach CREST objęte były SDRT według zwykłej stawki wynoszącej 0,5%.

21 Ponadto HSBC, której akcje w dalszym ciągu są notowane na giełdzie w Paryżu, oferuje swoim akcjonariuszom możliwość otrzymania dywidendy w postaci akcji zamiast gotówki. Jednakże, o ile akcje HSBC dające prawo do dywidendy są przechowywane w ramach Sicovam, to akcje emitowane jako dywidenda są wydawane na rzecz Sicovam, ponieważ są one, w ramach tego systemu, zarejestrowane w imieniu tej ostatniej spółki. Jako że z akcjami tymi wiązała się obowiązek zapłaty SDRT według stawki 1,5%, ciężar tego podatku został przerzucony na francuskich akcjonariuszy HSBC posiadających akcje za pośrednictwem Sicovam, w wyniku czego otrzymali oni o 1,5% akcji mniej niż pozostali akcjonariusze.

22 HSBC złożyła wniosek o zwrot SDRT zapłaconego według stawki 1,5% z tytułu akcji wyemitowanych na rzecz Sicovam. W następstwie oddalenia tego wniosku przez organy podatkowe spółka ta wniosła skargę do Special Commissioners.

23 W tych okolicznościach Special Commissioners postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 10 lub art. 11 dyrektywy [...] albo art. 43WE, 49 WE lub 56 WE, lub też jakikolwiek inny przepis prawa wspólnotowego zakazuje państwu członkowskiemu (zwanemu dalej »pierwszym państwem członkowskim«) pobierania podatku w wysokości 1,5% od przeniesienia lub emisji akcji w ramach systemu rozliczeniowego, jeżeli:

a) spółka (zwana dalej »spółka A«) z siedzibą w pierwszym państwie członkowskim ogłasza ofertę nabycia akcji spółki (zwanej dalej »spółka B«) z siedzibą w innym państwie członkowskim (zwanym dalej »drugim państwem członkowskim«), notowanych i będących przedmiotem obrotu na giełdzie papierów wartościowych, w zamian za akcje spółki A, które mają być wyemitowane na giełdzie w drugim państwie członkowskim;

b) akcjonariusze spółki B mają możliwość otrzymania akcji spółki A będą to:

– w postaci zmaterializowanej, będą

– w postaci zdematerializowanej za pośrednictwem systemu rozliczeniowego w pierwszym państwie członkowskim, będą

– w postaci zdematerializowanej za pośrednictwem systemu rozliczeniowego w drugim państwie członkowskim;

c) prawo pierwszego państwa członkowskiego przewiduje co do zasady, że:

– w przypadku emisji akcji w postaci zmaterializowanej (lub zdematerializowanej w systemie rozliczeniowym zdematerializowanych akcji w pierwszym państwie członkowskim) podatek nie jest pobierany od emisji, lecz od każdej późniejszej sprzedaży akcji, według stawki wynoszącej 0,5% wynagrodzenia z tytułu sprzedaży, ale

– od przeniesienia lub emisji akcji w postaci zdematerializowanej na rzecz podmiotu prowadzącego system rozliczeniowy pobierany jest podatek wynoszący – w przypadku emisji – 1,5% ceny emisyjnej, lub – w przypadku odpłatnego przeniesienia akcji – 1,5% kwoty albo wartości wynagrodzenia, lub – w każdym innym przypadku – 1,5% wartości akcji, przy czym nie jest już później pobierany żaden podatek od sprzedaży akcji (lub praw do nich albo z nich wynikających) w ramach systemu rozliczeniowego;

– podmiot prowadzący system rozliczeniowy może – jeżeli uzyska zgodę właściwego organu podatkowego – wybrać sposób opodatkowania polegający na tym, że podatek nie jest pobierany od przeniesienia lub emisji akcji na rzecz jego systemu, lecz od każdej sprzedaży akcji w ramach tego systemu według stawki wynoszącej 0,5% wynagrodzenia. Właściwy organ podatkowy może wymagać (i obecnie wymaga), by jako warunek udzielenia zgody na powyższy sposób opodatkowania podmiot prowadzący system rozliczeniowy ubiegający się o możliwość dokonania takiego wyboru wprowadził i utrzymywał procedury (uznane za odpowiednie przez organ podatkowy) mające na celu pobór podatku w ramach systemu rozliczeniowego i wykonywanie lub zapewnienie wykonywania regulujących go przepisów;

d) zasady obowiązujące na giełdzie papierów wartościowych w drugim państwie członkowskim wymagają, by wszystkie akcje emitowane na terytorium tego państwa były obejmowane w postaci zdematerializowanej za pośrednictwem jednego systemu rozliczeniowego znajdującego się w tymże państwie, przy czym podmiot prowadzący ten system nie dokonał wyboru sposobu opodatkowania, o którym mowa powyżej”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

24 Zwracając się ze swym pytaniem, sąd krajowy zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 10 i 11 dyrektywy oraz art. 43 WE, 49 WE lub 56 WE, lub też jakikolwiek inny przepis prawa wspólnotowego sprzeciwia się pobieraniu podatku takiego jak bódcy przedmiotem sprawy przed sądem krajowym w związku z emisją akcji w ramach systemu rozliczeniowego.

25 Na wstępie należy przypomnieć, że dyrektywa dokonała wyczerpującej harmonizacji przypadków, w których państwa członkowskie mogą obciążyć gromadzenie kapitału podatkami pośrednimi (zob. podobnie wyrok z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie C-178/05 Komisja przeciwko Grecji, Zb.Orz. s. I-4185, pkt 31).

26 Jak orzekł już Trybunał, jeżeli dana kwestia jest przedmiotem harmonizacji na poziomie wspólnotowym, to krajowe środki w tym zakresie powinny być oceniane w świetle przepisów tego rodzaju harmonizacji a nie przepisów traktatu WE (zob. podobnie wyroki: z dnia 13 grudnia 2001 r. w sprawie C-324/99 DaimlerChrysler, Rec. s. I-9897, pkt 32; z dnia 24 stycznia 2008 r. w sprawie C-257/06 Roby Profumi, Zb.Orz. s. I-189, pkt 25).

27 Zatem w celu udzielenia odpowiedzi na pytanie prejudycjalne Trybunał powinien ograniczyć się do wykładni dyrektywy.

28 Przede wszystkim należy podkreślić, że jak wynika z jej preambuły, dyrektywa ma na celu wspieranie swobodnego przepływu kapitału, który uważa się za podstawowy warunek stworzenia unii gospodarczej, posiadającej cechy zbliżone do rynku wewnętrznego. W przypadku podatków od gromadzenia kapitału dążenie do realizacji tego celu oznacza zniesienie podatków pośrednich dotychczas obowiązujących w państwach członkowskich i stosowanie w ich miejsce podatku pobieranego tylko jeden raz w obrębie wspólnego rynku i w tej samej wysokości we wszystkich państwach członkowskich.

29 W tym zakresie dyrektywa przewiduje, zgodnie ze swym ostatnim motywem, zniesienie podatków pośrednich o takich samych cechach jak podatek kapitałowy lub opłata stemplowa od papierów wartościowych, których utrzymanie mogłoby udaremnić realizację jej celów. Podatki pośrednie, których pobieranie jest zabronione, zostały wymienione w art. 10 i 11 dyrektywy.

30 Przepis art. 12 ust. 1 dyrektywy określa wyczerpującą listę opłat i podatków innych niż podatek kapitałowy, które na zasadzie wyjątku od ww. art. 10 i 11 mogą być naliczane w stosunku do spółek kapitałowych w związku z operacjami, o których mowa w tych artykułach (zob. wyrok z dnia 2 lutego 1988 r. w sprawie 36/86 Investeringsforeningen Dansk Sparinvest, Rec. s. 409, pkt 9). Artykuł 12 dyrektywy wymienia między innymi, w ust. 1 lit. a), „podatki od przeniesienia papierów wartościowych, o stawce zryczałtowanej bądź nie”.

31 W sprawie przed sądem krajowym przesłanką powstania zobowiązania podatkowego w zakresie SDRT jest dokonanie szczególnej czynności polegającej na nabyciu nowo wyemitowanych papierów wartościowych w ramach publicznej oferty nabycia. W tym zakresie, jak to przypomina rzecznik generalny w pkt 23 opinii, akcje HSBC wprowadzone do systemu rozliczeniowego w celu wymiany ich na akcje CCF były akcjami nowymi, odpowiadającymi podwyższeniu kapitału.

32 Należy przypomnieć, że dopuszczenie pobierania podatku lub opłaty od pierwotnego nabycia papieru wartościowego nowej emisji w rzeczywistości doprowadziłoby do opodatkowania samej emisji tego papieru wartościowego jako integralnej części ogólnej czynności, z punktu widzenia gromadzenia kapitału. Emisja papierów wartościowych nie jest bowiem celem samym w sobie, lecz nabiera sensu dopiero w chwili, w której te papiery wartościowe znajdą nabywców (wyrok z dnia 15 lipca 2004 r. w sprawie C-415/02 Komisja przeciwko Belgii, Zb.Orz. s. I-7215,

pkt 32).

33 Skuteczność art. 11 lit. a) dyrektywy wymaga zatem, aby „emisja” w rozumieniu tego przepisu obejmowała nabycie pierwotne papierów wartościowych, które następuje w ramach ich emisji (zob. ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Belgii, pkt 33).

34 W tym zakresie wykładnia pojęcia „przeniesienie” ujętego w art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy w sposób proponowany przez rząd Zjednoczonego Królestwa i Komisję Wspólnot Europejskich, to znaczy taka, zgodnie z którą SDRT o stawce 1,5% jest podatkiem od przeniesienia akcji w postaci „biletu okresowego” („season ticket”), oznacza aby pozbawienie art. 11 lit. a) dyrektywy skuteczności i stało się w sprzeczności z jasnym rozróżnieniem, jakie art. 11 lit. a) i art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy wprowadzają pomiędzy terminem „emisja” a terminem „przeniesienie”. W konsekwencji takiej wykładni opodatkowana, lub obciążona opłatą, mogłaby zostać bowiem emisja, która choć nierozzerwalnie związana z nabywaniem nowych papierów wartościowych, nie może zgodnie z tym przepisem podlegać żadnemu podatkowi ani żadnej opłacie, poza podatkiem kapitałowym.

35 Zatem nabycie pierwotne papierów wartościowych w ramach ich emisji nie może być uważane za „przeniesienie” w rozumieniu art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy, a przez to podatek obciążający takie nabycie pierwotne nie może być objęty zakresem odstąpienia zawartego w tym przepisie.

36 Co więcej, nie można uważać, że podatek taki jak SDRT znajduje zastosowanie w rzeczywistości do przyszłych czynności przeniesienia, skoro, jak podniósł to rzecznik generalny w pkt 38 opinii, w przypadku tych przyszłych czynności – mających zresztą charakter hipotetyczny – nie można określić ani podstawy opodatkowania, ani podatnika.

37 W świetle tych rozważań należy stwierdzić, iż podatek taki jak SDRT, o ile jest on pobierany od papierów wartościowych nowej emisji w przypadku podwyższenia kapitału, stanowi opodatkowanie w rozumieniu art. 11 lit. a) dyrektywy, którego wprowadzanie jest zabronione przez ten przepis.

38 W konsekwencji na zadane pytanie należy odpowiedzieć, że art. 11 lit. a) dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on pobieraniu podatku takiego jak b/d/cy przedmiotem sprawy przed sądem krajowym w związku z emisją akcji w ramach systemu rozliczeniowego.

W przedmiocie kosztów

39 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 11 lit. a) dyrektywy Rady 69/335/EWG z dnia 17 lipca 1969 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, w brzmieniu zmienionym dyrektywą Rady 85/303/EWG z dnia 10 czerwca 1985 r. należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on pobieraniu podatku takiego jak b/d/cy przedmiotem sprawy przed sądem krajowym w związku z emisją akcji w ramach systemu rozliczeniowego.

Podpisy

* Język postępowania: angielski.